

ועדת חקירה לענין מלחמת יום הכיפורים
 ישיבת בוקר
 ר' בסבת, תשל"ה - 18.12.74
 שעה 11.35

טט

העד תא"ל (פיל) אשר לוי

- היו"ר אגרנט: מה שמך המלא?
- א. לוי: אשר לוי.
- היו"ר אגרנט: אתה מצהיר בהן צדק לומר את האמת?
- א. לוי: כן.
- היו"ר אגרנט: העדות שלך היא סודית והדיון הוא סודי, אין מדברים על חוכן העדות.
- א. לוי: ברור.
- היו"ר אגרנט: מה היה תפקידך בצבא בזמן המלחמה?
- א. לוי: בשבוע הראשון היה לי מינוי של סגן ספקד אוגדה 162 אצל ברן. באופן מעשי באותו שבוע כאשר גוייסתי והופעתי לאוגדה, התברר שסגן ספקד הגיס שצריך היה להשאר כקצין שריון ראשי ביקש מהרמט"כל לה.אר גם כן באוגדה, כתוצאה מזה הייתי סגן מס' 2 באוגדה. הייתי באוגדה הזאת עד שבת ה-13 לחודש. ב-13 לחודש כאשר אלכרס נהרג העבירו אותי לפיקוד להיות ראש מטה של הפיקוד.
- לפני שהשתחררתי מצה"ל הייתי ראש מטה בפיקוד בחפקידי האחריון ומאז ועד לסוף המלחמה, אחרי הפסקת האש, הייתי ראש מטה של הפיקוד.
- היו"ר אגרנט: מה דרגתך?
- א. לוי: תת-אלוף.
- היו"ר אגרנט: אתה תת-אלוף במילואים?
- א. לוי: כן.
- היו"ר אגרנט: מה עיסוקך האזרחי?

ועדת החקירה - 8.12.74 - 2 - מט
העד אשר לוי

א. לוי:
היום אני מנהל חברה להקמת מבנים מפלדה.
בעיקר מבני חעשיה, מעבדות, דכרים מסוג זה.
אנחנו מייצגים חברה סארה"ב ומקימים בארץ, בעיקר מפעלי חעשיה.

היו"ר אגרנט: איפה אתה היית בליל ה-7 לאוקטובר?

א. לוי: כאוגדה של ברן במפקדה.

היו"ר אגרנט: איפה המפקדה הייתה?

א. לוי: אס שם המקום אני לא זוכר, בצומת בין כביש
הרוחב לציר ספונסני.

היו"ר אגרנט: כרכור?

א. לוי: סאד יחכן. נדסה לי שזה כרכור. המפקדה
זזה והתמקמה.

י. יריין: השאלה הייתה איפה הייתה המפקדה?

א. לוי: עד כמה שאני זוכר, המפקדה הייתה סמוקמת כבר אז
בצומת הזאת. היא הגיעה לשם והייתה שם כמעט שבוע

ימים, המפקדה העיקרית.

היו"ר אגרנט: אתה אומר בצומת ציר הרוחב ספונסני?

א. לוי: כן. (מביט על המפה) כן זה כרכור. כ-7 לחודש
ביום זזנו הנה. באןזו שעה כדיוק התמקמה המפקדה -

אני לא זוכר.

היו"ר אגרנט: בלילה? 7-3 לחודש?

א. לוי: עד כמה שאני זוכר היינו שם. אני חושב שכבר
היינו שם.

ח. לסקוב: החמ"ל כבר היה שם?

א. לוי: עד כמה שזכור לי - כן. חוץ ה-7 לחודש זזנו לשט.

עד כמה שאני זוכר כבר היינו שם באותו לילה.

שלושה-רבעי שעה וכבר היינו שם.

היו"ר אגרנט: אלוף אדן היה שם גם כן באותו לילה?

א. לוי: כן.

היו"ר אגרנט: אתה יכול לומר לנו מה הטרחה בין כרכור ואום-חשיבה?

א. לוי: אני לא יכול להגיד לך בדיוק, אבל בקו אויר זה צריך

להיות בסביבות 40 - 50 ק"מ. אני לא יכול להגיד לך

כדיוק.

היו"ר אגרנט: כמה זמן זה לוקח בהליקופטר?

א. לוי: בערך 20 דקות.

י. יריין: כמה לוחת טיסה מאום-חשיבה למזרע?

א. לוי: זה ענין של עוד 10 דקות.

היו"ר אגרנט: אתה מסרת עדות בפני אלוף פילואיס משה גרן?

א. לוי: כן.

היו"ר אגרנט: (מראה לו את העדות) האם זו העדות שלך?

א. לוי: זו החיפתי, אני פניח שזו העדות. אני מאשר את העדות.

היו"ר אגרנט: אתה מאשר את העדות הזאת כנכונה?

א. לוי: כן.

18.12.74

הער תא"ל (מיל) אשר לוי

היו"ר אגרנט: תקרא את העדות כעמוד 9, איך זה סתחיל, כמה שורות סלמעלה.

א. לוי: "הייתי במפקדה העיקרית של האוגדה. סיקסנו אותה בכרכור ב-7 לאוקטובר בבוקר. ביום א' איך שהוא בלפנו. ביום ב' היתה החקפת הנגר מצפון דרוסה שנוהלה ע"י ברן, אלוף ארן, ברן היה כפיקוד ביום ראשון בלילה. ההתקפה סוגמה בפיקוד. הפקודה של האוגדה היתה לתקוף מצפון דרוסה ולא להתקדם יותר מדי למים, וזאת לאור הנסיון של 460 שנפגעה. אין אני זוכר את ה פקודה לחסיכות. הפרינציפ היה: תוקף 260, 217 ו-500 מאחור. ישבתי בכרכור ברן היה בזרקור הריווחים היו שהתקפה מצליחה. בשלב מסוים היתה פקודה לאוגדה א להתקרב לתזיון שהחזיקה טעמך ולנסות לתפוס מאחז בצד השני של התעלה. וזאת באמצעות גשר מצרי. הפקודה נחבלה בהכנה וכך הועברה הלאה. מתי נחבר שההתקפה נכשלה? בסביבות 4.30 יצאתי קדימה על הציר ספונטני וכאשר התברר לי שברן נמצא בזרקור..."

היו"ר אגרנט: אחת זוכר מתי ברן זז לזרקור?

א. לוי: אני לא זוכר כדיוק, אבל בדרך כלל היה יוצא עם שחר קדימה ואני מניח שגם באותו בוקר כך היה. הנוהל היה שהיה יוצא מוקדם בבוקר והיה מגיע בלילה בחזרה למפקדה העיקרית ועם שחר היה יוצא בחזרה קדימה.

מוצג 424 היו"ר אגרנט: אחת חתמת על התצהיר? זה מוצג 424.

א. לוי: כן

היו"ר אגרנט: כאשר אחת חתמת על התצהיר הזה, האם היוסן הזה היה לנגד עיניך? (מראה לעד את יוסן האוגדה).

א. לוי: כן. אני לא יודע אם זה, אבל חצלוס כזה היה כידי. אני חושב שרשמתי בדיוק את המספרים בתצהיר.

היו"ר אגרנט: זה מוצג 237 (3). (היוסן) וצג 237 (3)

ועדה החקירה - ישיבה קנ"ז
18.12.74
העד הא"ל (ס"ל) אשר לוי

היו"ר אגרנט: זה היומן של האוגדה?

א. לוי: אני חושב, אני לא בדקתי את היומן. אני בדקתי בדפים שהראו לי, כי השאלה שהוצגה לפני : האם השיחה הזאת לפי זכרוני היתה ב-8 לחודש,

היו"ר אגרנט: תראה את הדפים האלה.

א. לוי: לפי הנפשות הפועלות, א יש פה כמה, כולל גם שמי, זה עושה רושם שזה היה היומן של המפקדה של האלוף.

היו"ר אגרנט: מי הראה לך את התצלום הזה?

א. לוי: בורודיש, הוא צלצל אלי כיום מסוים וכיקש שאכנא כי רצה לשאול אותי משהו, אני באחי והוא הראה לי את זה וקראתי. לבקשתו כתבתי את מה שנראה לי, מה שאני זוכר מה שקרה באותו זמן.

היו"ר אגרנט: הסתכל בדפים האלה, הסתכל בשעה 20.47, כתוב שם "מפקד האוגדה הגיע לתדרוך בחמ"ל?"

א. לוי: כן.

היו"ר אגרנט: האם אתה אוסר היום שזה קרה בליל ה-7 לאוקטובר ולא ב-8 לאוקטובר?

א. לוי: עד כמה שזכור לי - כן.

אני יכול להסביר. כלא מה שמדובר פה, מדובר על הכנות לקראת קרב החקפי שצריך לקרות ב-8 לחודש, המצב היה כדלהלן. אני, כפי שאמרתי בעדות הקודמת שלי אצל גרן, אני בערך ב-2.30 יצאתי מהמפקדה העיקרית בדרך אל ברן. ~~אני לא זוכר את השעה~~ באותו יום יצאתי בג'יפ בודד והגעתי אל ברן בזרקור. זה היה בסביבות אחה"צ בשעות המוקדמות. עד לאוהה שעה, אני נסעתי כבטחון מלא שהכל הולך טוב מאד. אחרת לא הייתי נוסע בג'יפ בודד לזרקור. מה שחשוב, שבאותו יום אחה"צ החבר גודל המכה שקיבלנו, וכאשר בסביבות השעה - אני לא אוכל להגיד בדיוק - אבל נפגשנו עם מפקדי החטיבות בצומת המגע והיה דיון קצר עם מפקדי החטיבות. אני חושב שאז החבר כמעט בפעם הראשונה, כך היתה

18.12.74

מער: תא"ל (טיל) אשר לוי

לי הרגשה, מה בעצם קרה באותו יום אחת"צ. איה אז שקט בגזרה, אני האצתי כבדן שישלח בחזרה את המח"טים לחטיבות כי לא היה ברור מה קורה, והוא שלח אותם, ואז החחילה ההתקפה המצרית לקרת החשך. הסצב באותו ערב היה, כאשר בסופו של דבר נגמרה ההתקפה, וכאשר בסופו של דבר הגיעו מפקדי החטיבות לאוגדה, עס ברן, כל מה שדיברו באותו לילה זה איך להתזיק מעמד איך שהוא עד הכוקר. לא דיברו על התקפות ולא על צליחות ועל דבר אחר. המספרים לא זכורים לי, אבל אני לא סועה בהרכב אס אגיד, שבחטיבה של נסקה היו אז 18 טנקים. דרך אגב, אלה היו הדיווחים, יכול להיות שהמספר היה גדול יותר, אבל אז החברו שהיחה כמות קטנה מאד של טנקים אלאכא כשתי החטיבות הרלוונטיות, של גבי ושל נסקה, אלאכא בחטיבה של קרן היתה כמות יותר גדולה. כל הכעיה היתה איך מוציאים טנקים אהורנית, מסתדרים ומתארגנים מחדש, כדי איך שהוא להמשיך להתזיק את הקו באותו לילה כזקור. באותו לילה לא דובר על שום התקפה נוספת, אלא איך לסחרת, לאור ההתקפה של המצרים שהיחה יום קודם, איך מסחגלים לטכניקה החדשה של ההגנה. ולכן לפי דעתי ב-8 לחודש באום אוסן לא יתכן שדיברו על התקפה או חציות לצד שני. כך אני זוכר את המצב. סכאן, כאשר החחלתי לקרוא את הדף הזה, לא עלה בועי שזה יכול היה להיות ב-8, זה יכול היה להיות רק קודם. ב-6 בלילה נסענו בדרך לבלוזה טרפית. התאריך היחידי שנראה לי הגיוני הוא שזה היה ב-7. זה גם הגיוני. ב-7 לחודש בערב, בלילה, תכננו מה יהיה לסחרת. איך נחקוף מה לחקוף, ולכן גם מה שאמרת באותו לילה. על זה ביססתי את התצהיר שלי.

אס יש לנו עדויות שמהן עולה כי ברן עזב את אום-נשיבה ששם היתה התיעצות עם הרמט"כל,

היו"ר אגרנט:

אתה זוכר?

כן.

א. לוי:

בסביבות 9 לכל המוקדם, איך יתכן שהוא הגיע לחמ"ל האוגדה בכרכור בשעה 20.47?

היו"ר אגרנט:

א. לוי: זה דבר שאני לא יכול לתאר לעצמי, אמנס. אבל אמא במלחמות, אני לא הייתי כל כך סמוך על כל שעה מדויקת שכתובה בכל שעה בדף. אינני יודע. אני יודע שבאותו לילה היה דיון על השעות המדויקות אני לא מוכן לחתום על אף שעה בדיוק.

18.12.74

העד: תא"ל (סיל) אשר לוי

היו"ר אגרנט: אם זה נכון, אז לא יתכן שזה היה ב-7 באוקטובר אלא ב-8 לאוקטובר?

א. לוי: להסתמך
אני לא יכול אפסגף על עובדות. לא יתכן שהדיון הזה על צליחת למחרת היה ב-8 לחודש.

היו"ר אגרנט: אם נכון שהוא הגיע לחמ"ל בשעה 20.47 ואם ישנן עדויות שהוא עזב לכל המוקדם בסביבות השעה 9 בערך, אז לא יתכן שהרישום הזה אפסקדג האוגדה הגיע לתדרוך בחמ"ל שזה היה כיום ה-7 לחודש.

א. לוי: זו שלאה מאד פשוטה, הוא לא יכול להגיע לפני שיצא.

היו"ר אגרנט: אני רוצה לדעת.

א. לוי: כן, בהחלט.

היו"ר אגרנט: ב-7 לחודש האם הייתה לאוגדה ארטילריה?

א. לוי: כן. אני לא זוכר כמה, אבל אני חושב שכן, כמות קטנה. כי רוב הארטילריה, חשיכת המילואים עדיין הייתה למעלה אבל האוגדה קיבלה תחת פיקוח את הגזרה הצפונית, היא גם קיבלה את כל הארטילריה שהייתה באותו זמן בגזרה הצפונית. כמה בדיוק - אני לא זוכר.

היו"ר אגרנט: אתה בטוח בזה? כי יש לנו עדות שלא הייתה ארטילריה ב-8 לחודש?

א. לוי: אני אינני בטוח, כי זה שנה וחצי מאז. אבל אני כמעט ששוכנע שהארטילריה של הגזרה הצפונית הועמדה לרשות האוגדה שקיבלה תחת פיקוח את הגזרה הצפונית. הארטילריה של המלואים עדיין הייתה למטה. אני לא זוכר אם היא הגיעה או עדיין לא הגיעה, כי הכל היה בתנועה למטה.

ועדת החקירה - ישיבה קנ"ז
18.12.74
הער: תא"ל (סיל) אשר לוי

היו"ר אגרנט: כתוב: המפקד אישר להוריד ארטילריה מצלג על שרשראות בגלל ציר הרוס וסגור.

א. לוי: כן. זאת טכניקה מקובלת. אני לא יודע לאיזה ציר הוא כאן מתייחס, קשה לי להגיד. זה נכון לגבי הרבה צירים, הורדנו הרבה מאד כלים על שרשראות גם בגלל חוסר מובילים וגם בגלל צירים לא טובים. אבל אני לא יכול להצביע על איזה ציר מדובר, אחת האפשרויות זה ציר ספונטני שהיה גם עמוס וגם הרוס.

היו"ר אגרנט: הסתכל על שעה 21.40. כתוב שה: נדפסו הרגה טנקים. זה היה נכון ב-8 לחודש?

א. לוי: זה גם היה נכון ב-7 לחודש. כי ב-7 לחודש קיבלנו תחת פיקוד אח החטיבה של גבי, 460, החטיבה שלו גם נדפסה קודם והטנקים שהיו בגזרה הצפונית, בסביבות קנטרה ובכל הסביבות האלה גם הם סבלו אבדות. נכון שב-8 לחודש המצב היה הרבה יותר קשה אבל גם ב-7 לחודש המצב לא היה... .

ח. לסקוב: מתי קיבלתם את גבי תחת פיקוד?

א. לוי: קשה לי להגיד. אני וברן נפגדנו ב-8 לחודש כלילה הגענו לבלוזה עם שחר של ה-7 לחודש. כרן יצא אז לשטח ואני הייתי אז בסביבת בלוזה וסיקחתי בעיקר על הגעת הכוחות לאורך הציר של בלוזה. אני לא יכול להגיד כרגע את השעה המדויקת מתי קיבלנו את גבי תחת ח.פ., אבל כרגע שברן קיבל את הגזרה הצפונית תחת פיקוד, הוא אז גם קיבל את גבי תחת פיקוד אבל את השעה קשה לי להגיד.

ח. לסקוב: אתה אומר שזה 460. סימן שאתה אומר שאתה זוכר באיזו שעה הוא הועבר תחת פיקוד?

א. לוי: לא. מה שאני מנסה להגיד זה כן, כדי להיות מדויק.

18.12.74

הער: תא"ל (מיל) אשר לוי

ב-7 לחודש כאשר דיברנו על מה שקורה, היחה לנו ההסונה של מה שקרה ב-6 וב-7 בגזרה הצפונית, אז זה היה תחת פיקודנו. גבי היחה אותה חסיבה שירדה למטה בכיוון קנטרה צפונה ואבדה הרבה מאד סנקים חלק בביצוע וחלק שנפגעו. באותה גזרה היחא גם הגדוד של יום טוב גדוד 9, שכמעט נגמר כיום ראשון. כך ההסונה של הרבה סנקים פגועים באותו שלב היחה נכונה גם ב-7 לחודש, אם זו השאלה.

היו"ר אגרנט: כל זה סתייב עם ה-8 לחודש, לא?

א. לוי: שנפגעו הרבה סנקים? סתייב גם עם ה-8.

היו"ר אגרנט: הרבה יותר מאשר ב-7 לחודש, כי מדובר כאן על חסיבה של גבי.

א. לוי: אם אתה שואל לדעתי, נדפקו ב-7 ונדפקו ב-8 הרבה סנקים. כשהתכרר לנו מה שקרה לחסיבה של גבי בלילה, זה היה אז בשבילנו הרבה מאד סנקים. ב-8 לחודש היו עוד יותר סנקים. אבל אם צאא אני צריך להביע את דעתי, הייתי כהחלט מגדיר את המצב שנדפקו הרבה סנקים גם ב-7 לחודש.

היו"ר אגרנט: הוא היה אז תחת פיקוד 162?

א. לוי: לא. בלילה שלפני זה הוא עוד לא היה תחת פיקוד 162.

היו"ר אגרנט: מה כחוב שנדפקו הרבה סנקים אך נידון לשפר את סדר הכוחות.

אם זה לא סתייבס לאוגדה ולא לחסיבה של גבי בלבד,

בזמן שלא היה תחת פיקוד 162?

א. לוי: ב-7 לחודש הוא התקבל תחת פיקוד.

אם אסביר את עצמי כך. ב-7 לחודש עדיין הכוחות של האוגדה היו למטה. החסיבה של נסקה הגיעה בחלקה, החסיבה של קרן היחה עדיין די רחוקה מאחור, וב-7 לחודש, מה שהיה, אם אני צורך - ואני לא זוכר את השעה - קיבלנו ב-7 לחודש גם את החסיבה של גבי תחת פיקוד, אז המצב של הסנקים

בזרם הצפונית באותו שלב היה שהיו מעט סנקים כי נדפקו הרבה סנקים גם ב-7
וגם ב-8. זה עושה הגיון. גם אז דיברנו שיש סנקים דפוקים בכמות ואפשר
לשפר את הסדק ע"י החזרה לשירות.

היו"ר אגרנט:

כשגרוד הסנקים חזר לחס"ל ב-7 לחודש בלילה,
הוא סיפר על סיכום התיקצות שהיחה אצל הרמט"כל.

א. לוי:

אני חושב שכן.

היו"ר אגרנט:

הוא סיפר שתכנית שניתנה לאוגדה היחה כמו שאתה
מספר לאלוף גורן, לחקוף מצפון לדרום ולא להתקרב

אל קו המים?

א. לוי:

כן.

היו"ר אגרנט:

תחת אותה השעה כתוב פה: להשאר בגזרות ולצלוח
בצפונית. זה מחייב עם התכנית הזאת, באותו לילה?

א. לוי:

יש פה כמה דברים. ענין השעות לא ברור לי. כשמתקיים
דיון לא כל כך יודעים על מה שהיה בשעה מסוימת.

היו"ר אגרנט:

אתה מייחס את זה ל-7 לחודש?

א. לוי:

כן.

היו"ר אגרנט:

האם זה מתקבל על הדעת שהוא יגיד, שידברו על
לצלוח בצפונית?

א. לוי:

על דעתי זה מתקבל. זה היה דיון. זה לא היה מצב
שהוא בא ומסר פקודה.

אנ"ר אגרנט:

זה נוגד את התכנית שניתנה לאוגדה ע"י הרמט"כל.

18.12.74

הער: הא"ל (סיל) אשר לוי

א. לוי: זה מאד יכול להיות. אבל בדיון שהתקיים שם, מה שברן

- אם אני זוכר נכון - גם פה אומר ברן. אני מניח

ש"המפקד" זה ברן. אז הוא אומר פה: ההנחה היא שיהיו שלושה כוחות.

השאיפה קודם כל לנקות ואחר-כך לצלות. כתוצאה מה"סטייסט" הזה יש דיון.

אז קצין האג"ס אומר כך, והשני אומר אחרת, ואני אומר אחרת. הדיון משה

קייס. אצ"ר רוצה להצהיר דבר ברור. עברה שנה ומשו, אני לא מוכן

היו"ר אגרנט: אם עברה שנה ומשו לא נוחנים תצהיר שאתה קובע בו

באופן קטגורי שהדברים האלה קרו ב-7 בלילה.

א. לוי: אני מנסה להיות מדויק.

היו"ר אגרנט: אנחנו רוצים לדעת את האמת.

א. לוי: גם אני, ככל אזרח. התצהיר שלי מאד מאד מדויק.

משה שאני ראיתי בניירות האלה.

היו"ר אגרנט: אנחנו מציגים לך עכשיו שאלות ספציפיות לגבי היומן שהיה

לנגד עיניך, כשאתה נחת את התצהיר. אתה צריך לתת

את הדעת על הדברים האלה. אפשר לראות אם זה מחייב.

א. לוי: אני עונה כמיטב יכולתי. אינני בטוח כפרטי פרטים של

כל אסעיף שכתוב פה. אני על זה מוכן גם להצהיר.

אני מאד פרזיטיבי שהדיון שיטנו בדף הזה לא היה יכול להיות בשום פנים

ואופן כ-8 לחודש.

היו"ר אגרנט: אנחנו מציגים לך שאלה שזה לא יכול היה להיות ב-7

לחודש, אז אהה מיד אומר שאתה אינך זוכר בדיוק.

א. לוי: לא אמרתי כך.

18.12.74

העד. תא"ל (מיל) אשר לוי

היו"ר אגרנט: שאלתי אותך האם זה מתקשר להשאר בגזרה הצפונית שזה היה ב-7 לחודש.

א. לוי: מחייב.

היו"ר אגרנט: התכנית **אממא** היחה לתקוף מצפון לדרום ולא להתקרב אל קו המים. מה פתאום נכנס פה לצלוח בצפונית?

א. לוי: המפקד של האוגרה פה בשעה מסוימת חוץ כדי דיון מעלה אפשרות שאומרת: השאיפה קודם כל לנקות, ואני מניח שזה מצפון לדרום. פה לא כל מלה כחובה.

י. ירין: גם בעדות שלך אמרת שהוא בא ואומר לתקוף מצפון לדרום השאלה ששאל השופט אגרנט, אחרי שבא ממקד ונוהן סיכום של הרמט"כל שהתכנית מחר לתקוף מצפון לדרום, איך פתאום בא מי שהוא ומציע לתקוף * בדרום? אני רוצה לשמוע הסבר.

א. לוי: אני מוכן להגיד את המצב הכללי באותו זמן.

י. ירין: לא המצב הכללי.

א. לוי: להסביר איך זה יכול להיות. לנסות להכנס למוחו של ברן. המפקד עצמו אומר ההנחה היא כזאת וכזאת, השאיפה היא קודם לנקות..

היו"ר אגרנט: אני מדבר על השעה 21.40. מדבר קצין האגם.

א. לוי: קצין האג"ם מחייחם, לפי דעתי, לאור העובדה שגם המפקד קודם נגע בנקודה, לכן גם הוא נגע בנקודה. זו איננה מסנוגרתה מדויקה. זו נקודה, יושב מי שהוא ורושם באופן לאקוני נקודות שהוא מסוגל לרשום.

18.12.74

הער: תא"ל (מיל) אשר לוי

היו"ר אגרנט: אתה מחבט על הרישומים האלה.א. לוי:

אם מה שאמרתי, מה שכתוב בתצהיר, אני אמרתי באופן די מפורש, שלפי מיטב זכרוני והכרתי, הדיון הזה כולו היה ב-7 לחודש ולא ב-8. זה כל מה שאמרתי, לאור מה שאני קורא פה עכשיו, אני איחן כדעתי. אני מודה שיש פה איזה פרטים שלא כל כך מחייבים, אבל אני לא מוכן לערוב שכל הפרטים שכתובים פה ע"י איזה שהוא סמל, חוץ כדי הדיון, הם כולם מדויקים ב-100%. אינני מסוגל. אני בהחלט איתן כדעתי שהדיון הזה לא היה יכול להתקיים ב-8 לחודש, לאור המצב שהיה ב-8 לחודש.

י. ידין:

כלומר, אתה לא אומר שאתה זוכר שהוא היה, אלא אתה אומר על סמך התוכן שכתוב פה. במלים אחרות, אם אולי מי שהוא יצליח להראות לך שהדברים האלה שכתובים כאן בדיוק היו דוקא ב-8, לפי מסמכים אחרים, אז לא הזכרון שלך קובע, אלא הניחוח של האירועים. נכון?

א. לוי: ללא ספק.י. ידין:

אתה אומר לא הזכרון אלא שזה לא מסתבר לך שדיון כזה היה ב-7 לחודש. ואם זה מסתבר, לא זה הקובע, לא הזכרון.

א. לוי:

אני אמרתי דבר פשוט. בנימי את ההנחה שלי בתצהיר שלי קודם כל על הנחה שלילית, שזה לא היה יכול להיות ב-8 לחודש. מאחר וזה לא היה יכול להיות ב-6 לחודש, אני חושב וכמעט בטוח שזה היה ב-7 לחודש. כך גם ניסחתי את דברי.

היו"ר אגרנט:

כאוחה שעה, ב-21.40 שם כהוב. מצב כזה עשוי להתארגן במשך שבוע.

א. לוי: כן.היו"ר אגרנט:

איך זה מחייב עם החכניה להקוף פחר בכורק?

18.12.74

תעד: חא"ל (מיל) אשר לוי

- א. לוי: אני לא יודע למה הוא מתכוון. אני רוצה לקרוא את כל הסעיף.
- היו"ר אגרנט: בודאי.
- א. לוי: אני לא יכול להסביר את ההודעה הזאת.
- היו"ר אגרנט: זה לא מתיישב.
- א. לוי: זה לא מתיישב עם כלום.
- היו"ר אגרנט: זה כ-7 לחודש? כחוב שס, זה כנראה אחת אוסר, כחוב : סגן מפקד האוגדה.
- א. לוי: אני לא יודע. אחר-כך כחוב שמי במפורש, אני לא יודע למה הוא מתכוון.
- היו"ר אגרנט: לא כחוב שמך, אשר לוי שסי
- א. לוי: לא. כתוב לוי אחר-כך, כך שאני לא יודע. איפה שכתוב אשר לוי, אני מניח שזה מה שאמרת, ואיפה שכתוב סגן מפקד האוגדה, יכול להיות שזה היה תסרי.
- היו"ר אגרנט: איך זה מתחיל על יד שמך?
- א. לוי: כחוב: המצרים והחסיכה הרגלית חשובים.
- היו"ר אגרנט: למעלה, אתה לא בטוח שזה אחת. כחוב: המצרים מחפריס בגדה המזרחית. זה אחת?
- א. לוי: אני לא יודע, אני רוצה לקרוא את זה.
- היו"ר אגרנט: כחוב : סגן מפקד האוגדה.

18.12.74

הערד: חא"ל (מיל) אשר לוי

א. לוי: כפי שהסברתי בתחילת דברי, היו שניים. מאחר והוא היה

הסגן הקבוע בגיס, אני לא בטוח. אני לא בטוח אם זה

הייתי אני או לא. אני חושב שלא.

היו"ר אגרנט: כחוב שם: סחר נהיה בהתגוננות כדי לא להכנס לטווח הטילים.

א. לוי: נכון.

היו"ר אגרנט: האם זה מהיישב עם ה-7 לחודש. הפקודה היא לתקוף ולא

להיות בהתגוננות.

א. לוי: אני יכול לומר דבר אחד: זה לא מהיישב עם אף סעיף אחר

שישנו פה. יש פה סעיף על התקפה ויש על התגוננות.

היו"ר אגרנט: זה לא מהיישב עם הפקודה לתקוף. זה ברור.

א. לוי: לא, לא מהיישב.

היו"ר אגרנט: זה לא מהיישב עם זה שכל הדבר הזה קרה ב-7 לחודש, אם זה

נאמר. זה לא הגיוני.

א. לוי: לפי דעתי יש פה הרבה דברים לא הגיוניים. אם אחת שואל

אותי אם הסעיף הזה מהיישב - הסעיף הזה לא מהיישב.

אני רוצה להוסיף איזה דבר, אני בטוח שזה נאמר הרבה

פעמים בועדה. צריך לקחת בחשבון מי יושב וכוח, באיזה תנאים הדברים

נכתבים. מה נאמר ומה מחוכם נכתב. זה יכול להיות זה או משהו אחר. משהו

שיוצא מהקשר, אבל את זה הוא שמע ואת זה כתב.

ס. לנדוי: אולי זה יחול גם על אותם הדברים שאמרה שמהם הורשמת

שזה היה ב-7 לחודש?

א. לוי: בהחלט יכול להיות.

ס. לנדוי: אז איזה ערך יש לתצהיר.

א. לוי: אם אתה שואל אותי איזה ערך יש לתצהיר, אני עשיתי דבר שלפני דעתי כך אני ידעתי והבנתי. למה הוא שווה - זה צריך להחליט מי שיהליט.

י. ידין: כשיגיע תורי לשאול, אני אקריא לך רישומים של רל"ש, זה כבר לא סמל.

היו"ר אגרנט: יש דבר אחר שאולי השפיע עליך, וזה מה שכתוב תחת שמך. "חשויים"ן "זוהי ההודמנות לנצל אותם". הלאה אתה אומר "ההמלצה ללכת לצליחה באיזור פירדן איספעליה. חושב שצריך להתרכז בכוח מלוכד. מזה הסקת שזה היה ב-7 לחודש? מהרישום הזה?

א. לוי: לא רק מהרישום הזה אבל גם מהרישום הזה.

היו"ר אגרנט: זה היה יכול להיות גם ב-8 לחודש ביחס למה שיהיה למחרת.

א. לוי: לא, בזה אני בטוח שלא.

י. ידין: הקמ"ן אומר ביומן הזה שלא מפליץ לתקוף בצפון. בכלל כל הויכוח הוא על הצפון, בגלל חסיבה 15 שלהם. לפי כל הרישומים שיש בידינו של היומנים של קמ"ן בדרום, קמ"ן אמ"ן, חסיבה 15 המצרית זוהתה ביום 8 לחודש כפעם הראשונה. ביוסראשון לא ידעו שהיא קיימת. מה תאמר על זה?

א. לוי: אם לא ידעו, אז לא ידעו, אין לי מה להגיד.

י. ידין: אני מנסה להוסיף פרטים נוספים שלא מסתברים כאילו. זה אני מודיע לך כאוכדה. הידיעה הראשונה באמ"ן ובפיקוד על זיהוי חסיבה 15, מתחילה להופיע ביום שני בבוקר גם בדרום וגם בצפון. אני הבנתי את הדרך שהגעת למסקנה שזה צריך להיות ב-7 ולא ב-8, לפי החוכן. נראה לך היום שזה לא יכול היה להיות ב-8 ולכן הגעת למסקנה. אני מבין שאתה זוכר יפה מאד שהפגישה הזאת הייתה בחמ"ל בכרכור.

זכור לך ב-100%. השיחה שאנחנו מדברים עליה, הייתה בכרכור?

א. לוי: השיחה שאנחנו מדברים עליה - כן.

י. ידין: אם אני אביא לך רישומים מהיומנים של האוגדת של המפקדה העורפית, מאוסשים ע"י האזנות שהתזוזה לכרכור החחילה ביום שני ב-12 בצהריים, וביוסראשון בכלל עוד לא הייתם בכרכור ולא בקרבת כרכור אלא בסביבות כלוזה? מה חאמר אז? האם לא יכול להיות שמה שזכור לך שזה היה בכרכור, אם ב-7 לחודש לא היית בכרכור, זאת אומרה שהפגישה הזאת לא יכלה להיות ב-8 לחודש אלא כאותו יום שהיית בכרכור, זה הגיוני?

א. לוי: הגיוני. אני אומר כן. אני חושב שזה היה בכרכור. אני חוזר ואומר, אני חושב שלא צריך לזהות את זה עם המקום. אני זוכר בדיוק דבר אחד, שב-8 לחודש הדיון שהיה ב-8 לחודש בערב, היה בכרכור, ובאותו ערב לא דובר על...

י. ידין: תיכף נגיע לזה. אתה זוכר שב-8 לחודש זה היה בכרכור. אתה זוכר שהשיחה הזאת הייתה בכרכור, אבל אתה היית בדעה, בגלל טעות שבזכרון לפי דעתך, שאתם הייתם בכרכור כבר ב-7 לחודש בערב. אני אראה לך לא זזתם מכרכור לפני יום שני בצהריים.

א. לוי: אני מקבל את זה.

י. ידין: פירוש הדבר, שלא נראה לך שזה היה יכול להיות ב-7 אצלך זה לא מסתבר שזה היה ב-7. אני אומר לך דבר אחר: אתה אומר שזה היה בכרכור. אתם הייתם בכרכור רק ביום שני בצהריים החמ"ל זז לשם. בפגישה עם כרן יכלה להיות רק ב-7 לחודש. זה אני אראה לך. לאור דבר כזה אני שואל אותך שאלה. אני אראה לך את הרגע לדיון ואראה לך שלא היה יכול להיות ב-8 לחודש. אני שואל: לאור העובדה הזאת שכרכור לא הייתה בכלל ביוסראשון בערב, האם זה לא מערער אצלך קצת את הבטחון שהשיחה הזאת הייתה ב-7 ולא ב-8?

18.12.74

העד: תא"ל (מיל) אשר לוי

א. לוי: אני לא כל כך משוכנע בחוכן.

י. ידין: אם אוכיח לך את הרקע לשיחה הזאת, אז הדברים האחרים שאף אחד מהם לא מסתדר עם ה-7 לחודש, כפי שהשופט אגרנט ניסה להראות, וכפי שאני הוספתי על חשיבה 15 שעליה הודיע הקמ"ן, אז נשאלת השאלה של החוכן.

אני רוצה להתחיל בנקודת הסוצא כפי שהשוכט אגרנט הציג לך קודם. אנחנו יודעים בדיוק איך מתנהלים דיונים. **אגאא** ב-7 לחודש, נקרא מפקד האוגדה עם עוד מפקדי אוגדות לפגישה חשובה מאוד, ומכרעת עם הרמט"כל בדבלה. השיחה התחילה. הם הגיעו ב-7.30 או 8 לשם. השיחה ממש התחילה בשעה 8. היו דעות שונות. הרמט"כל סיכם כהחלטה לא בנושא לדיון, את התכנית למחרת. כפי שאתה אמרת נכון בעדות הראשונה שלך, שאני מניח שהזכרון שלך היה אז יותר טוב כי זה היה מיד לאחר המלחמה. שמחר צה"ל עובר להתקפה. האוגדה הזאת תחקוף מצפון לדרום. נשאלו כמובן שאלות. האוגדה הייתה צריכה לפתור את זה. איך החסיכות תפעלנה, יש שלוש חסיכות לאוגדה הזאת, איך הן תפעלנה. אבל הטשיטה הוגדרה ע"י הרמט"כל בזיקה לאוגדות אחרות. 252 לבלימה. אוגדה 143 תהיה כעתודה, וכו'.

לכן אני קודם כל חוזר. אני לא נכנס לבעיה של שעות. אין פה כרישומים האלה - אני מזמן לא הייתי, אבל אני זוכר כשבא מפקד ומוסר החלטה לפיקוד - דבר א' וחצי דבר פרט למשפט הזה שלפי דעתי הטעה את זכרוניך. המפקד: השאיפה היא קודם כל לנקות ואחר-כך לצלוח. אין פה אף דבר שמסתדר עם זה שאלוף חוזר מישיבה מכרעת כזאת כדי להתחיל להדתיין, להפך, על כל פרט הוא עומד בניגוד למצב כזה שהוא בא ואומר שהולכים לחקוף. מה פתאום אומר סגן מפקד האוגדה: מחר אנחנו **אגאא** להתגוננות? ומה פתאום הוא אומר: אני רוצה ללכת אתך לצפון. זה בשום אופן לא מסתדר עם הנהון שחוזר מפקד האוגדה מהחלטה עם הרמט"כל ומוסר את החלטה העקרונית שלו, ואז צריך להיות דיון רק טקטי איך לבצע את החלטה. דבר שני, בענין לוח הזמנים. אני יכול להסכים או לא להסכים מה שסמלים רושמים. פה ביומן הזה הרישום הוא: 1.20, 21.26, 21.30, 21.40.

20.47. מפקד האוגדה הגיע לתדרום בחמ"ל. אי אפשר להטיל ספק ברישום הזה אלא אם מי שהוא יוכיח את זה. אם האלוף אדן לא עזב את דבלה לפני 9.30 בערך, אבל ב-9 היה בודאי בדבלה, יש לנו עדויות על זה. ובאותו לילה של ה-7 לחודש לא יוצאים לדבלה, קופצים על הליקופטר ומגיעים לכרכור.

18.12.74

העד : הא"ל (מיל) אשר לוי

יש עדויות מפורטות, גם מאלוף שרון, עד שמדיעים להלשקופטר ועד שזזים זה לא עניין של 20 דקות, זה עניין של שעה לכל היותר. אבל אם אוסר לך שב-7 לחודש הוא היה בבלוזה יחד אתך. אולי אתה לא היית שם. אבל ב-7 לחודש חזר האלוף ברן למפקדה שלו שהיה בבלוזה ולא בכרכור. בשום פנים ואופן ב-20.47 לא יכול היה להיות כשעזב ב-9, לא בבלוזה ולא במקום אחר. מה אני רוצה לומר לך מכל זה שכל העובדות שיש מיוסנים, מהקלטות, טראות שב-7 לחודש המפקדה העיקרית היתה בבלוזה.

אני רוצה להסביר לך מה הרקע לשיחה הזאת. מדוע אמרתי כי בשום פנים זה לא היה יכול להיות ב-7 לחודש. באותו לילה אתה אוסר שאח"כ האלוף ברן קרא את מפקדי החטיבות, ואתה האצת בו שיחזיר אותם במהירות כי לא ידוע מה יהיה. אני רוצה להזכיר לך מה היה בפגישה הזאת ב-8 לחודש, כשהוא קרא את מפקדי החטיבות. אתה אמרת שאח"כ יעצת שהם יחזרו. אני מנסיון שלי יודע כשמזכירים לי פרט ועוד פרט, זה יוצר אצלי תגובת שרשרת.

כשישבתם בפגישה הזאת קיבלתם הודעה בהולה מאחת החטיבות שמתחילה התקפת אימים. ואז האלוף אדן נחן הוראה למפקדי החטיבות לחזור מיד אל החטיבות. אז כשהם חזרו אל החטיבות, ספקד 460 וכו' דיווחו באלחוט על ההתקפה. ככה זה היה לפי הרישומים שיש לנו. אבל אחרי זמן קצר הביע דיווח שההתקפה הזאת נעצרה. היה רצון לבקש עזרה מ-143. אבל אחרי חצי שעה הסתבר שההתקפה הזאת נעצרה. היה אישור להתקפל קצת אחורה כדי לייצב את הקו.

בערב התחלתם לבדוק מחדש את המצב לקראת מחר. באותו לילה כחצות אחרי 8 לחודש, ב-2 בלילה אור ל-9, עוד פעם הביע הרמט"כל לפגישה רחופה ביותר בדבלה. לפגישה הזאת שוב רוכזו כל מפקדי האוגדות. אלכרס, ברן, אריק היה שם גם גנדי. אתה לא היית שם. שם הרמט"כל אחרי שהתברר לו די מאוחר באותו יום מה בדיוק קרה ב-8 לחודש, קרא לכולם כדי להחליט מה לעשות למחרת. היו דעות שונות. היו דעות של מפקדי אוגדות לעבור מיד להתקפת נגד ולפרוץ. אני קורא מרישומים של רל"ש. צ' רשום אצל הרל"ש מה אמר האלוף אדן, ואני מניח שהדעה הזאת של האלוף אדן שהוא הביע מה הייתה כחוצאה מדיון מסוים שהיה לפני זה אצלו במטה, זה לא חייב להיות אבל זה יכול להיות. אגב, הוא קיבל ידיעה ב-2 בלילה לבוא לפגישה עם הרמט"כל, הוא בטח עשה מפגש אצלו כדי לדעת מה חושבים הקצינים מה שהוא צריך להציע לרמט"כל.

18.12.74

הער: תא"ל (מיל) אשר לוי

אני אקרא לך מה הציע האלוף אדן לרמט"כל. אחת מכיר את

סכצע שנקרא "צפניה"?

א. לוי: אני לא זוכר בדיוק, נדמה לי שזה ענין של צליחות.

י. יריין: אם אני אזכיר לך ש"צפניה" זו צליחה בצפון, אתה זוכר?

א. לוי: אני לא זוכר אבל זה מתקבל על הדעת.

י. יריין: "צפניה" זה תכנון שנעשה לפני המלחמה לצליחה בגזרה הצפונית ביותר. מה אומר האלוף אדן נגד הצעות של אחרים לעבור סיד להקטנה. ברן: (זה רשום בקיצור ולא סטנוגרמה, אבל זה רשום ע"י רל"ט) ברן: לא להתקרב אל קו המים, לבלום צליחות בשלב זה. חשוב שלא יצאו עוד הסנקים האלה מקנטרה (חטיבה 15) למחרת פעולה התקפית כשאתה נכנס למוביליות לא מפליץ להכנס למרכז. כבר שלושה ימים שאין לנו סיוע אויר מאסיבי ולא יודע מה יהיה מחר. אבל בצפון יש הישג. אויר חפשי. לכן צריך לקחת את "צפניה" לכן ללכת השרטון, לקחת את פורט סעיד, לא לעבור בקנטרה, אבל לעשות צליחה כ"צפניה", זה אפשר מחר או ביום או בלילה, זה נעשה גם בלי אריק, קלמן יעזור לנו. אויר חפשי וכו'.

תקרא את זה לאור מה שמציעים לו חלק מקציני המטה. אני אשחזר

לך את הישיבה שלא נראתה לך כאכשרית, שהיא תקרה ב-8 לחודש בלילה. ב-8.47 לאחר אותו יומקשה ומר, לאחר שיוצב הקו ע"י התקפלות סטוימת של הכוחות. החטיבות חזרו כל אחת לפיקודים, ללקק מצעים, לבנות את הסד"ק מחדש. אז בא אלוף אדן אל המפקדה שלו, קורא למפקדים ואומר. אנחנו צריכים, אני אצטרך הלילה להציע הצעה למצוקוד ולרמט"כל, אני רוצה לדעת מה אנחנו עושים. חשמע מה שמציעים לו.

המפקד: ההנחה שמחר יהיו שלושה כוחות לאוגדה, השאיפה היא קודם כל לנקות ואחר-כך לצלוח. כלומר: לפי דעתו אין מה לדבר עכשיו לקראת מחר לצלוח. אלא קודם כל מוכרחים לחסל את הדברים האלה. בא ואומר לו קצין האג"ם שלו: נדפקו הרבה סנקים שלנו אך ניתן לשפר את הסד"ק. אבל למחר עוד ניתן לעבור בשתי דרכי פעולה. להסאר בגזרות ולצלוח בצפונית. אם אכתוב במקום זה "צפניה", זאת בדיוק המלה. מצב כזה, לפי דעתו עלול להתארגן כסוך כשבווע. צריך לארגן את הדברים אלה לא למחר בכוקר.

18.12.74

הער: תא"ל (סיל) אשר לוי

זה יקח שבוע ימים. אומר סגן מפקד האוגדה, שאני מניח אצא אצא שזה לא אתה אלא דוביק: "מחר נהיה בהתגוננות. אין להוציא סכלל שטנקים שלהם נשאר בשטח. " היות וקצין האג"ס הציע לצלוח בצפון, לעשות "צפניה", אומר הקס"ן: לא מפליץ לחקוף בצפון בגלל חטיבה 15 שלהם. אתה מציע לאג"ס, ללכת לצפניה שם יושבת חטיבה של 6200.

א. לוי: "צפניה" זה השרטון או קנטרה?

י. ידין: זה כל הגזרה של פורט סעיד.

א. לוי: כולל קנטרה?

י. ידין: כן. הרגש הוא על הצפון. הוא אומר: אני לא מציע

כי שם יש חטיבה של ט-62, חטיבה 15.

אומר מפקד האוגדה: לא יהיה הרבה ארטילריה ואויר,

אם המגבלות תהיה בעיה בעליה להתגבר על מכשול המים, הירידה על טילים וטנקים. אני שואל אותך: אחרי ישיבה כזאת פחות או יותר מסתמן כאן כך. מי שהוא מציע אמנם, מתה, לצלוח כבר כפירדאן או בגזרה איסמעליה. קצין האג"ס מציע ללכת לצפון. סגן מפקד האוגדה מציע להשאר בהתגוננות ולא לעבור להחקפה. הקס"ן מתנגד לצליחה בצפון מיד. מפקד האוגדה יכול לקבל דעות של אנשים או לא לקבל דעות של אנשים. הוא מגיע לרמט"ל כל והוא אומר: אני מציע לא לצלוח עכשיו. בצפון, יש אפשרות אויר חפשא, לכן צריך לקחת את צפניה. לא לעבור בקנטרה וכו' וכו', וזה אני יכול לעשות מחר בלילה או שחרתיים עם אריק או בלי אריק. וכן הלאה.

אני שאלתי אותך אם אצלך הכל היה בנוי בשחזור של

הזכרון על אי ההסתברות ששיחה כזאת תהיה ב-8 לחודש, למרות שכל העובדות

שם אומרות נגד ה-7 לחודש. אני שואל אותך עכשיו שאלה: האם כל מה שפה

נאמר עכשיו, זה לא בדיוק הרקע לפגישה הזאת שהייתה בכרכור, כמו שאתה זוכר

אבל ב-8 בלילה ולא ב-7?

18.12.74

העד: הא"ל (מיל) אשר לוי

א. לוי:

אני קצת במצב נחות. קשה לי לעשות ניתוח מדויק של כל דבר. אני חושב שלא. אני מודה שיש פה דברים שהם לא מסתכרים. ענין לוח הזמנים אני בודאי לא יכול לקבוע. אני זוכר שהיה דיון ב-8 לחודש בערב, בשעות ~~אמצע~~ ^{החשוכות} של הערב. זה היה בספקדה. היה דיון עם מפקדי החטיבות. ב-8 לחודש הדיון התפתח זה היה ב-8 או ב-9 אינני זוכר. לא זכור לי דיון נוסף לפני יציאתו של ברן לספקדה בפיקוד. לא זכור לי, יכול להיות שהיתה. אבל זה נראה לי מוקדם מדי לדיון הזה. ב-2 היתה הודעה לבוא באופן די פחאומי. אני מנסה להגיד למה אני חושב אחרת. אני לא בדקתי בדיוק, אני בסוח שאתה בקיא יותר בפרטי הפרטים. הדיון הזה של שעה 8.

י. ידין: הוא היה עד 10 לפחות.א. לוי:

אנחנו מדברים על 8 בערב. באותו זמן לא זכור לי שהיה מדובר על נסיעה לפיקוד בבביל הכניה. כי ההוראה לבוא היתה בשעה הרבה יותר מאוחרת ולא זכור לי דבר אחר. השעה שבה זה החקיים ב-8 בערב, הדיון היה על איך להסאר בחיים, ולא לצלוח.

י. ידין:

ב-8.40.

א. לוי:

כן גם ב-8.40.

החאור שלן

י. ידין:

אתה מסכים אחי שחלק מהדעות הסובאות פה ~~אצל~~ ביוסן הזה, הן חלק מהדעות שברן מודיע ב-2 בלילה לרסט"כל. יש דמיון ביניהן.

א. לוי:

יש דמיון ביניהן. אבל אני חי בהרגשה, קשה לי לקבוע. ברן, לא על סמך דיון שהיה, מה שזכור לי.

18.12.74

העד: תא"ל (מיל) אשר לוי

י. ירין:

אני רוצה לסיים כעצה שלי, אני חושב שכל אדם שוכח זה קורה לכל אחד מאתנו שאיננו זוכר. ביחוד על הימים והלילות האלה שתיר אז, זה ימים לילות טראומטיים עם כל מה שהיה. אני חושב שקצין גבוה, כשהוא עומד עכשיו, היום, כאשר כחבת את התצהיר, ורואה את כל העובדות האלה כפי שהן מודעות על לוח הזמנים, של המקום על האינפורמציה, על כל הדברים האלה, צריך לנסות לחשוב לבוא ולהגיד: יכול מאד להיות שאני טעיתי.

א. לוי:

אני אמרתי גם קודם. אני חושב שלא. יכול להיות.

י. ירין:

אוחי מעניין לדעה בקשר עם כושר הזכרון שלך והיכולת אא הנפשית שלך להודות בעובדות, האם עדיין, אחרי ששמעת את כל השאלות האלה ואת העובדות האלה, האם לאור זה - לא מה שחשבת לפני שבוע אלא עכשיו - האם אתה עדיין חושב שהשיחה הזאת שרשומה מה היחה ב-7 לחודש בכרכור? זה מא שאני שואל אותך בקשר ליושר המחשבתי שלך.

א. לוי:

בלי כל קשר עם קצין גבוה או לא. כאיש. אני אינני סוכן להחליט על דבר אחד, שזה היה בכרכור, כנראה שזה לא היה בכרכור הפגישה הזאת במפקדה. אני אינני חושב שמה שכתוב פה היה ב-8 לחודש. אינני פוזיטיבי כעניין, גם לא הייתי בתצהיר. אבל אני אינני חושב שבשעות האלה ב-8 - 9 בערב של ה-8 לחודש אנחנו בכלל דיברנו על איזהו שהיא אפשרות של צליחה. בזה אני פוזיטיבי. אם הייתה אומר בשעה 1 בלילה לפני שברן נסע, אסף את המפקדה ודיברחם על מה יהיה מחר, הייתי הרבה יותר מעורער. בשעה הזאת של 8 - 9 לי נראה שבאותה שעה - ואני זוכר את הפרצופים ואני זוכר את ברן - אני זוכר על מה מדובר, היה מדובר רק על דבר אחד: ספרו 10 פעמים עם כל אחד כמה טנקים יש.

י. ירין:

זה היה הרבה אחרי זה.

18.12.74

הער: תא"ל (מיל) אשר לוי

- א. לוי:
אני מדבר על מה שזכור לי באותו זמן.
- י. ידין:
אני הצגתי לך את השאלה הזאת בשביל אפשרות שלך לחשוב, אם אחרי המחשבה אתה עדיין ברעה שלך אז אנחנו עומדים בפני סכב שיש סחירה גדולה בין העדות שלך בפני אלוף גרן ובין המספך הזה, ובין העובדות.
- א. לוי:
אני אומר כך: אני לא יודע מה ההבדלים בין מה שאמרתי לגרן ומה שאני אומר היום, אז אמרתי מה שחשבתי אז והיום מה שאני חושב היום, אני לא ראיתי את העדות שלי.
- י. ידין:
אמרת שההתפקה הייתה מצפון לדרום ולפיקוד הגיעה הפקודה לצלוח מחזיון.
- א. לוי:
אינני מכחיש, אני גם יודע שתוך כדי אותו בוקר היה מדובר על לצלוח בחזיון, כאשר אני אומר פקודה מהפיקוד, זאת אומרת שברשת הייתה שיחה כזאת ואני מניח שהיתה פקודה מהפיקוד.
- י. ידין:
אתה מניח? שם אמרת שנחקלה פקודה.
- א. לוי:
אינני יודע למה הלחץ.
- י. ידין:
שום לחץ, אנחנו רוצים לדעת מה קרה.
- א. לוי:
אמרתי שם שהייתה הוראה מהפיקוד, אני גם חושב שהייתה הוראה מהפיקוד באותו בוקר, אני לא יודע אם היא בוצעה או לא בוצעה, זה דבר בפני עצמו. אין בין זה ובין מה שאני אומר עכשיו, לא הכשחתי עכשיו שבבוקר הייתה הוראה של הפיקוד. כך שאני לא רואה פה מה הם חילוקי הדעות.

18.12.74

הער: תא"ל (מיל) אשר לוי

ס. לנדוי:

הרישום הזה על הורדת הארטיילריה, אם נניח שזה לפי גירסתך, בתצהיר, שהפקודה ניתנה ע"י ברן

ב-7 בערב.

א. לוי:

של הורדת ארטיילריה?

ס. לנדוי:

כן, כשה זה לקח לארטיילריה לרדת אחרי הפקודה?

א. לוי:

זו שאלה שקשה לדרוש עליה תשובה. אינני יודע הארטיילריה הזאת מאיפה נסעה לאן.

ס. לנדוי:

האם היא הייתה יכולה להגיע ביום הסחרת על פי הפקודה הזאת?

א. לוי:

אני אפילו לא יודע. הייתה ארטיילריה מסוימת שהייתה בגזרה מקודם.

ס. לנדוי:

לא של האוגדה.

א. לוי:

אינני יודע כרגע על איזו ארטיילריה מדובר.

ס. לנדוי:

פה מדובר על ציר הרוס. זאת אומרת שהתותחים האלה הגיעו עד איזה ציר הרוס ולא יכלו להתקדם.

עכשיו ברן אומר לרדת על שרשראות. כמה זה היה צריך לקחת?

א. לוי:

אצטמאשלא סאין לאן?

ס. לנדוי:

אם אני אומר ציר הרוס זה לא יכול להיות מסוכן הארץ.

8878

18.12.74

תא"ל (מיל) אשר לוי

א. לוי: הצירים היו הרוסיס, גם ציר הרוחב היה הרוס וגם ציר ספונסני היה הרוס, גם הציר בין קנטרה לבלוזה היה הרוס.

ס. לנדוי: האם לפי הפקודה הזאת הייתה צריה להגיע עד לסמרת היום אחת"צ?
 אחת סבין אח הכוונה, השאלה היא אנחנו יודעים שבמשך כל היום הזה ה-8 - אנחנו יודעים שבמשך כל הקרבות של ה-8 לתודע לאוגדה לא הייתה ארטילריה משלה - איך זה יכול להיות אם כרן אומר שהוא מאשר מאותו רגע לבצוע?

א. לוי: מה השאלה?

י. ידין: ב-8 לחודש אחת"צ, לפי העדויות, בפעם הראשונה התחילה הארטילריה של האוגדה להגיע לזירה ולהתחיל לקבל הוראות איך לנוע על הציר, לא הייתה ארטילריה כל התקופה, הארטילריה של האוגדה לא חשוב שהיו תוחמים בתוך הגזרה, לא מדובר על זה.

ס. לנדוי: אם אני סבין אותך נכון, בלי ללחוץ עליך, אנחנו רוצים לברר דבר חשוב, זה שמהצהיר הזה "עושים מטעמים" - אחת יודע?

א. לוי: אני יודע שמנסים "לעשות מטעמים", השתדלתי להפנע מזה.

ס. לנדוי: אחת יודע מה קורה בחוץ ואיך פנצלים דברים כאלה אולי גם לרעה? נדמה לי שאתה נתפסת לרישום אחד דוקא של דברך אתה ביחס להקפדה על פירודן, זה מה שהרשים אותך, אם אני סבין אותך נכון. כי כל הדברים האחרים לא רק מתיישבים עם ה-8 לחודש אלא לא ייתכנו אחרת.

א. לוי: התרשמתי לא רק מדברי אלא מפקד האוגדה אומר פה: "לא תהיה גם ארטילריה באויר, עם המגבלות תהיה בעיה להתגבר על אטכשול הסיס, הירידה על סילים, גם מפקד האוגדה מדבר על צליחה.

887

18.12.74

הער: הא"ל (פיל) אשר לוי

י. ירין:

נגד.

א. לוי:

ההתרשמות שלי מהקריאה שיש לא רק מדברי אלא גם טל קצין האג"ם ושל אחרים, שמדברים על אישור צליחה למחרת. מזה ההתרשמות שלי. לעומת זה אני לא עשיתי שום רישום על אותה השיחה שהיא לדעתי ב-8 לחודש. זה כאילו ב-8 לחודש שבה מדובר על מצב החסיבות כפי שהיה כשהם חזרו מהשטח, מה מצב הסנקים. זו עובדה שבאותו לילה בעצם הדיון התרכז עד לאותו זמן שהדיון נגמר ואז היה דיון שני שלי לא זכור. אבל עד אז שהדיון נגמר היה שאנחנו מסינים כוחות גדולים מאד לפנינו, מוזיזים סנקים אחרונים להתארגן על סנה סחר בבוקר להיות על קו. .. זה מה שזכור לי ב-8 לחודש ואותו אינני רואה. מזה ההתרשמות שלי.

ס. לנדוי:

אחה רואה שבכל זה מדובר על צליחה בצפונית שזה לא מתיישב בכלל עם החכנית הסתייבת של הרמט"כל.

א. לוי:

כן.

ס. לנדוי:

זה כבר אמרת שיש פה דברים שאינם מתיישבים. אני רוצה לשים בפניך אפשרות כזאת: פה אנחנו מדברים בסווח של למחרת היום, פה מדובר לאן אנחנו הולכים מכאן, אחרי המכה שקיבלנו, אבדנו הרבה סנקים. אומרים לסווח של שבוע. ~~מפתח~~ מהפתח ויכוח לצלות בצפונית או יכול להיות שמי שהוא - אחה אמרת ל: - אם כך, מוטב שהמקום לצלות זה בפירדן. זה יכול להיות? אחרי שראית את כל הרישומים האחרים?

א. לוי:

אם אחה שואל אותי, יכול להיות אבל לא זכור לי שזה היה כך.

ס. לנדוי:

אם זה יכול להיות, אחה מבסס את זכרונוך אבל לא יכול לזכור בדיוק מה כל אחד אמר, את זה איש אינו יכול לעשות. אחה מבסס את זה כשראית את זה. אני מתאר לעצמי שאלוף גונן הראה לך את זה, אז אתה הבנת. אמרת. פירדן ברור שזה היה ב-7, כך אני רואה את זה.

18.12.74

העו: חא"ל (מיל) אשר לוי

אנירוצה להראות לך שאחה יכולת להגיד את זה גם ב-8. אין מה לדבר על כך שיכולים להיות לא רק אי-דיוקים ברישומים אלא הרישום אינו מלא, הוא לא אמר כל מה שנרשם, זה יכול להיות?

א. לוי: יכול להיות.

ס. לנדוי: אנירוצה להעמיד אותך על אחריותך עוד פעם בענין

הזה. פירוש התצהיר שלך הוא, שפה נעשה זיוף ברישום מפני שלא רק שדברים שנרשמו ל-8 קרו ב-7, זאת אומרת שמי שהוא עשה חיקונים, כפי שגם אומר פה האלוף גונן, אלא על פי שיחה שכאן התנהלה גם לדעתך באותו זמן, לא נרשמה פה בכלל. מי שהוא לקח את זה או החליף. חראה את הרישומים שלפני זה הם מה-8 או מה-7?

א. לוי: סר לנדוי, אני אינני יודע, אף פעם לא אמרתי

שיכול להיות זיוף או לא יכול להיות זיוף.

ס. לנדוי: אתה קראה את זה. זה ברור שאם זה העכירו מיום

אחד לשני וזה רישום רשמי בדוקומנט של אוגדה, יכול להיות רק, כמו שהעחונות צועקת, שפה יש עוד זיוף אחד. כך מציגים את זה לציבור. וזה היה ברור לך. אתה לא עושה טובות לגונן?

א. לוי: אינני עושה טובות לאף אחד.

ס. לנדוי: אתה שקלת לפני שחתמת, ידעת שיכולה אחר-כך לבוא

חקירה? איך הדבר הזה **צאצא** נראה בעיניך עכשיו במלוא האחריות? משגעים את הציבור בתצהירים כאלה.

א. לוי: גם בשיחתי עם גונן באותו יום אמרתי שני דברים:

(א) שאני לא חושב שזה רלוונטי לעצם הויכוח מפני שגם אם דובר ערכ קודם על אפשרות צליחה למחרת, זה איננו אומר כלום על מה שקרה למחרת.

ס. לנדוי: שאלתי, אחרי שאחה רואה את התמונה קצת יותר באופן כללי, הזכירו לך כל מיני דברים. האם אתה יכול לעסור על התצהיר הזה?

א. לוי: אני יכול לומר דבר אחד, שיש לי ספקות. אבל אם היית אוסר היום: האם אתה יכול להצהיר תצהיר נגדי, שזה לא היה באוחז יום, גם את זה לא הייתי יכול לעשות. לפני שהגעתי לכאן הייתי יותר פרוזיטיבי, אני פחות פרוזיטיבי. אבל איבני יכול לומר עכשיו את ההפך. עדיין עצם הדברים אינם מהישיבים לי.

ס. לנדוי: העניינים הוסברו לך, כל העובדות האלה, המסקנות, השיקול, האם לא היית נותן תצהיר כפי שנחת?

א. לוי: יכול להיות. כתבתי כמפורש שלאור הקביעה של הקטע המסוים הזה, אני מצהיר שזה התצהיר.

היו"ר אגרנט: עכשיו יש לך ספקות?

א. לוי: בהחלט. לאור העדויות הנוספות, יש לי ספקות. אני לא עשיתי את זה לא לצד זה ולא לצד זה.

ח. לסקוב: המינוי שלך היה מינוי חירום?

א. לוי: כן.

ח. לסקוב: מאיזה יום הוא ניתן?

א. לוי: הייתי בזמנו סגן מפקד אוגדה באוגדה של פיקוד דרום 143.

ח. לסקוב: מאיזה תאריך?

א. לוי: כמה חודשים. המינוי שלי היה סגן מפקד אוגדה באוגדה השנייה. אריק יהיה מפקד אוגדה, הוחלט לחתום סגן סדיר, ואז הייתי בלי מינוי בתקופה מסוימת עד חודש או חודשיים לפני זה הוצבתי לגייס.

- ח. לסקוב: מי הוציא לך את המינוי?
- א. לוי: המס"כל.
- ח. לסקוב: אתה קיבלת אותו כמה חודשים קודם?
- א. לוי: כמה שבועות.
- ח. לסקוב: מה היא סבר כוחות אוגדה 162 ואיך הייתה פרוסה ביום שקיבלת את המינוי?
- א. לוי: את המינוי קיבלתי לפני המלחמה.
- ח. לסקוב: בודאי
אמץ קיבלת את המינוי ל-162, כמה חודשים לפני כן. מה היה הסדר?
- א. לוי: היא הייתה בנויה על כוחות סדירים על בסיס לשריון ועל מתקן 500 סדירים בעיקר.
- ח. לסקוב: כאשר החייצנה ב-6 או ב-7 לחודש, מה מצאת איך הייתה פרוסה אוגדה 162?
- א. לוי: חטיבה 7 לא הייתה בשטח בכלל, הייתה בצפון. היה לנו אז כן: בי"ט לשריון, גבי 460 אני חושב שהיה אז כבר למטה חזת פיקוד דרום, והאוגדה שנתעלה. כאשר הגעתי בצהריים היה לנו האוגדה של נסקה 217.
- ס. לנדוי: היא לא הייתה אורגאנית ב-162?
- א. לוי: לא.

ח. לסקוב:

מאיפה היא באה?

א. לוי:

אינני יודע לאיזה כוח היחה שייכת. לא
כל האוגדות היו סורככות סופית. ידעתי
שאנחנו מקבלים את 500 שזה מתקן מחטיבה של קרן. באותו שלב בצהריים
דובר על שתי החטיבות האלה.

ח. לסקוב:

מה היה עם החרמש, עם הארטילריה, איפה הם
היו? איפה היה גדוד סיור?

א. לוי:

גדוד הסיור היה של האוגדה. אני חושב שבאותו
שלב הארטילריה - אינני זוכר את המספרים -
אכל התחילו לגייס ארטילריה של האוגדה. אני לא בקיא באיזה גדודים היו אז.

ח. לסקוב:

למה היה צריך להוריד את הארטילריה על
שרמאות?

א. לוי:

אני יכול להגיד מה היה הסצב בכללו. היה
סצב שהיה חוסר בטובילים והיה חוסר כזמן ככלל.
כתוצאה מזה היינו צריכים להוריד חלק מהכוחות על שרמאות.

ח. לסקוב:

איזה חלק הורד על שרמאות?

א. לוי:

גדוד הטנקים של החטיבה הנוספת שקיבלנו בשלב
יותר מאוחר של צבי רמי שבה היה גדוד טנקים
של עדיני. הגדוד הזה היה על שרמאות מרפית.

ח. לסקוב:

איזה כוח הורד על טובילים ואיזה כוחא היה
צריך לרדה על שרמאות, ולמה?

- א. לוי:
המג"חים שבסמבחינת כושר הנסיעה וגם מבחינת המרחק היה מדובר שיסעו על שרשראות מיד.
החטיבה של נטקה שהחחילה להתגייס ראשונה בצפון, היה מתוכנן שתרד על טובילים, והיא ירדה על טובילים כולה או כמעט כולה. החטיבה של קרן היה מדובר שתרד בשלב יותר מאוחר, זה 500.
- ח. לסקוב:
הטובילים היו חתח פיקוד של האוגדה?
- א. לוי:
לא קיבלנו הקצאות מהפיקוד.
- ח. לסקוב:
אלה היו חתח הפיקוד?
- א. לוי:
הפקודה של לוח ההסעים היתה בפיקוד בדרך כלל.
- ח. לסקוב:
לוח ההסעים פיקודי?
- א. לוי:
היה לוח הסעים פיקודי.
- ח. לסקוב:
מה ניהן לאוגדה 162? מה החכניה שניתנה מלוח ההסעים הפיקודי?
א. לוי:
אינני זוכר.
- ח. לסקוב:
הוצבה לאוגדה הזאת כסגן שני. מי הגדיר לך את הפקידך כסגן שני?
- א. לוי:
אף אחד.
- ח. לסקוב:
מיקמת את עצמך איפה שחשבת לנכון ועשית מה שחשבת לנכון?

18.12.74

הער: תא"ל (סיל) אשר לוי

- א. לוי: בהחיעצוח עם ברן. דוביק היה במס"כל ואז ברן ביקש שארד לפיקוד דרום כדי להיות במפקדה הפיקוד לראות מה קורה.
- ח. לסקוב: אחה עשית תפקיד של קצין קישור?
- א. לוי: לא תפקיד מוגדר. באותו רגע אפשר שהצטרף אלי ברן. אחר-כך נשלחתי ע"י ברן לרפיח לחטיבה של צבי רן כדי למקח על ההתארגנות של החטיבה.
- ח. לסקוב: המח"ס לא היה?
- א. לוי: המח"ס לא היה.
- ח. לסקוב: מה היה תפקידך בקשר להתארגנות 204 של רן כדי שירד למטה?
- א. לוי: לבדוק שהחטיבה מחגיגת, לדווח לברן מה סצב ההתגייסות ולדאוג שהחטיבה תעמוד קדימה.
- ח. לסקוב: זה היה בלילה בין 6 ל-7 שעות. מה עשית בין 7 לשמונה?
- א. לוי: הייתי במשך היום בבלוזה.
- ח. לסקוב: איך הגעת לבלוזה?
- א. לוי: הגעתי ברכב שלי אחרי גדוד סנקים של צבי.
- ח. לסקוב: כמה סנקים מצאת תקועים בשטח משיך זוויד עד בלוזה?
- א. לוי: בודדים, אני לא יכול לומר מספר מדויק. היחה גם שם חאונה של סנקים.

18.12.74

העד: תא"ל (סיל) אשר לוי

ה. לסקוב: כמה נפ"קים פגשת בדרך?

א. לוי: לא היו נפ"קים קבועים חוץ מאשר כציר רפיח, פרט למסורה צבאית על ציר.

ה. לסקוב: מתי הגעת לבלוזה?

א. לוי: נשארתי תקוע מאחורי המארב בבלוזה.

ה. לסקוב: איזה גודד נכנס למארב?

א. לוי: גודד של חטיבה 247 שנסע על מובילים. המג"ד שלו אז היה אסף יגורי אם אינני טועה.

ה. לסקוב: באיזו שעה היחה ההיחלוח?

א. לוי: בסביבות שש בבוקר בערך, אולי ב-5 בבוקר. השמש כבר היחה בשמים, אינני זוכר את השעה המדויקת.

ה. לסקוב: מתי נפגשת עם ספקד האוגרה ובאיזה מקום פגשת אותו לאחר מכן?

א. לוי: נפגשתי אתו, אם אינני טועה, בבלוזה בבונקר של תפקדה בחמ"ל. אחרי זה הוא יצא לחטיבה. אני נשארתי מאחור בתפקיד לא מוגדר. הכיחתי להגעת הכוחות.

ה. לסקוב: פגשת בדרך מובילים?

א. לוי: מציר לבלוזה היו מובילים שהובילו סנקים, צנטוריונים של חטיבה 217.

888'

18.12.74

הער: הא"ל (סיל) אשר לוי

- ת. לסקוב. איך הם חזרו?
- א. לוי: כחלקם היתה כוונה שיגיעו לבלוזה, אחרי ההתקלות והמארב שהיה לפני בלוזה, הוחלט שבסביבות הסחנה רוסני הם הורידו סנקים וחזרו לאותו הציר.
- ת. לסקוב: מה היה מטען שהם היו צריכים לקחת?
- א. לוי: סנקים נוספים.
- ת. לסקוב: איזה סוג של סנקים?
- א. לוי: המדובר היה שהם יקחו צנטוריונים, את החטיבה של קרן.
- ת. לסקוב: לא שרמנים שהם הארטילוריה של האוגדה?
- א. לוי: לא זכור לי כרגע.
- ת. היו"ר אגרנט: תודה בבח.

הישיבה ננעלה בשעה 13.20

Handwritten signature